

ЖЕЉКО СИНОБАД (1962–2021): ПРИЧЕ У СЛИКАМА

Господин фотограф

По-то-мак оних са книн-ске Си-но-ба-до-ве гла-ви-це, ста-рог кра-ји-шког со-ја, а ро-ђе-ни Бе-о-гра-ђа-нин, сла-ву ни-је сти-цао сни-ма-ју-ћи слав-не. У ње-го-вој жи-жи увек су би-ли обич-ни љу-ди, са сво-јим бо-лом, му-ка-ма, стра-хо-ви-ма или на-да-ма, по-не-кад и са ра-до-сти-ма. Се-дам да-на пред од-ла-зак за-ка-чио је на дру-штве-ним мре-жа-ма ау-то-пор-трет из бол-ни-це на ко-јем је ис-пи-јен и из-не-мо-гао. Пи-та-ли га: за-што? На-сме-јао се и ре-као да же-ли сво-је при-ја-те-ље да по-ште-ди по-ста-вља-ња бе-сми-сле-ног пи-та-ња: ка-ко си? Би-ла је то ње-го-ва по-след-ња фо-то-гра-фи-ја и по-след-њи смех

Пише: Милош Лазић

Ка-да је у не-де-љу, 3. ок-то-бра, нео-по-зи-во оти-шао, и не-у-ки при-ја-те-љи су до-ку-чи-ли за-што но-вин-ски фо-то-гра-фи не-ма-ју соп-стве-не фо-то-гра-фи-је... осим оних за лич-на до-ку-мен-та. Јер, суд-би-на им је на-ме-ни-ла да цео век про-ве-ду са по-гре-шне стра-не објек-ти-ва. Врц-не тек по-не-ка, на-ста-ла ако је ко-ле-га на ње-му „из-о-штра-вао блен-ду” па је не-хо-ти-це са-чу-вао у сво-јој до-ку-мен-та-ци-ји. Та-ко се у

ту-жним да-ни-ма на-па-бир-чи-ло де-се-так, ко-ли-ко за умр-ли-це и не-кро-ло-ге, или но-вин-ске при-че.

Ма-ло ко је знао и да је од да-ле-ког пре-тка Јо-ва-на Си-но-ба-да ба-шти-нио грб и ве-не-ци-јан-ску ти-ту-лу ви-те-за Ре-да Све-тог Мар-ка. Ње-му, лич-но, ви-ше је при-ја-ла и бо-ље при-ста-ја-ла ти-ту-ла Ви-те-за фо-то-гра-фи-је, ко-ју су му до-де-ли-ле ко-ле-ге дав-не 1981. го-ди-не ка-да је у из-ве-сним но-ви-на-ма осва-нуо ње-гов пр-ви про-фе-си-о-нал-ни сни-мак. За-пра-во, по-стао је ла-у-ре-ат упра-во устро-је-не Ди-пло-ме за фо-то-гра-фи-ју Ку-ће „По-ли-ти-ка”. Имао је та-да не-пу-них де-вет-на-ест.

Та-ко је и на-ста-вио, увек во-ђен из-ре-ком да пра-ва фо-то-гра-фи-ја мо-же да од-ме-ни хи-ља-ду ре-чи. У то се мо-гао уве-ри-ти сва-ко ко је по-се-тио ма-кар јед-ну ње-го-ву из-ло-жбу, а при-ре-ђи-вао их је и код нас и у све-ту, или ви-део бар не-ко ње-го-во де-ло.

Сла-ву ни-је сти-цао сни-ма-ју-ћи слав-не. На-про-тив, у жи-жи објек-ти-ва увек су му би-ли обич-ни љу-ди са сво-јим бо-лом, му-ка-ма, стра-хо-ви-ма или на-да-ма, а по-не-кад и са ра-до-сти-ма.

Рет-ко је сни-мао „мр-тву при-ро-ду”, или је реч о ње-го-вој спо-соб-но-сти да је ожи-ви? Јед-ном дав-но, у Ма-ке-до-ни-ји, илу-стру-ју-ћи ре-пор-та-жу о по-след-њој по-ро-ди-ци ко-ја се ба-ви-ла охрид-ским би-се-ри-ма, остао је крај оба-ле је-зе-ра дан ду-же зу-ре-ћи не-тре-ми-це у ста-бло ма-сли-не око ко-јег се ис-пре-да-ла ле-ген-да да је ста-ро ви-ше од хи-ља-ду го-ди-на. Ту су-лу-ду „дан-гу-бу” об-ја-снио је јед-но-став-ним ре-чи-ма да му је то-ли-ко вре-ме-на би-ло по-треб-но да про-це-ни пра-ви тре-ну-так за до-бру фо-то-гра-фи-ју. Да-кле, оправ-да-но. Си-гур-но је ма-сли-ни ти-ме про-ду-жио жи-вот – ако не на оба-ли Охри-да, он-да у не-кој зби-р-ци или ка-та-ло-гу?

Због до-бре фо-то-гра-фи-је гу-рао је гла-ву та-мо где дру-ги не би ни но-гу. О то-ме ре-чи-то го-во-ре ње-го-ви при-зо-ри ра-то-ва, а про-шао их је си-ја-сет, што код нас, што по све-ту. То су би-ле фо-то-гра-фи-је ко-је су, упр-кос злу – бу-ди-ле на-ду. Због то-га су га по-што-ва-ли с обе стра-не фрон-та.

Ње-го-во от-кри-ва-ње скри-ве-не ле-по-те по-ја-вљи-ва-ло се и у овом ча-со-пи-су као

брош на ре-ве-ру то-плих ре-пор-та-жа о Ср-би-ји. Про-пу-то-вао је свет и не-кад за-јед-нич-ку др-жа-ву, али су му Книн, где су му ко-ре-ни, Бе-о-град у ко-ме је ро-ђен и Ср-би-ја као мај-ка, од-у-век у ср-цу.

По-след-њу фо-то-гра-фи-ју са-мог се-бе, та-ко-зва-ни „сел-фи”, сни-мио је ка-да је при-мљен у Зе-мун-ску бол-ни-цу сед-ми-цу пре но што ће нас на-пу-сти-ти, па је „ока-чио” на не-ка-кву дру-штве-ну мре-жу. На тој фо-то-гра-фи-ји је ис-пи-јен и из-не-мо-гао, та-ко ре-ћи не-пре-по-зна-тљив. На пи-та-ње за-што не до-пу-шта да га при-ја-те-љи пам-те у бо-љем из-да-њу, сме-ју-ћи се од-го-во-рио је да је ти-ме же-лео са-мо да их по-ште-ди оног бе-сми-сле-ног пи-та-ња – ка-ко си?

То су му би-ли и по-след-ња фо-то-гра-фи-ја, и по-след-њи смех.

Био је из-у-зе-тан фо-то-граф, и још бо-љи чо-век. Хва-ла му за вре-ме ко-је је про-вео с на-ма.

Ина-че, леп-ши део ове при-че мо-же се иш-чи-та-ти са фо-то-гра-фи-ја ко-је је сни-мао он, Го-спо-дин фо-то-граф. <

(Извор: *Национална ревија „Србија”*, бр. 88, Београд, октобар 2021, www.nacionalnareviја.com .)

Објављено: понедељак, 1. новембар 2021, 20:14h

ОБЈЕКТИВНО

О објективном и добром човеку лако је бити објективан у објективној опсервацији његовог личног и професионалног опуса.

Жељко Синобад, један од последњих аристократа новинарске професије, велики мајстор фотографије, кроз чије су објектив прошле многе значајне личности, још више забележени најдраматичнији догађаји, данас својим делима, пред Господом, илуструје своју душу представљајући је у огледалу вечног живота.

Жељко је био елегантни динарац и господствени Београђан.

Врстан фоторепортер, овећан најпрестижнијим наградама, цењен у свим круговима, био је популаран и ненаметљиви шмекер, ушанчен у неком ћошку некога хотела, пијучкао би уз цигарету, лежерно посматрајући званце и у глави правећи портрете, на коктељу у част некаквога значајног дела за које би се испоставило да је добило целину проласком кроз Жељков објектив.

Много је тога било лепше на Жељковој фотографији него у стварности. Мој портрет то сведочи.

Жељка сам упознао још далеке 1988. у Бермудском троуглу. Никада се ни смо сетили на ком од три културна места Бермудског троугла смо први пут пили.

Млад, наочит, мало издуженог динарског лица, рођени Београђанин, одевен

у бе-ле пан-та-ло-не са екс-пе-дри-ла-ма од ко-но-пље, беж ма-ји-цу од тан-ке па-муч-не тка-ни-не пре-ко ко-је је ле-жао драп ре-пор-тер-ски пр-слук.

Же-не су га об-ле-та-ле, али је че-сто, ка-ко ми је јед-ном ре-као, про-ма-ши-вао.

Ње-го-ву бе-за-зле-ност по-ме-ша-ну са не-ма-лим про-цен-том на-ив-но-сти мно-ги су ко-ри-сти-ли, али се ни-ка-да на то ни-је оба-зи-рао. И ка-да је па-тио то је чи-нио ти-хо и ка-да се ра-до-вао, ра-до-вао се без на-гла-ше-не бу-ке – ти-хо.

Жељ-ко Си-но-бад је био дра-го-цен у сва-ком сми-слу, при-ват-но – при-ја-тељ, по-слов-но – вр-хун-ски са-рад-ник.

Цар-ство не-бе-ско, дра-ги при-ја-те-љу!

Мишо Вујовић

Један од нас

Сва ча-ро-ли-ја овог про-кле-тог по-сла „пра-вље-ња но-ви-на” оста-ла је за-пи-са-на на ње-го-вој ко-жи као на пер-га-мен-ту. Сва страст и лу-ди-ло, сва ве-ра и раз-о-ча-ра-ња,

жи-вот на фо-ру и бес-крај-на по-све-ће-ност, де-чач-ка чед-ност и бо-ем-ска рас-пу-сност, без-у-слов-на ус-прав-ност спо-ља и ве-ли-ка уну-тар-ња ра-њи-вост.

Жељ-ко Си-но-бад, брат наш, ни-је ра-дио за но-ви-не не-го их је жи-вео. Ни-је про-сто фо-то-гра-фи-сао не-го ло-вио про-си-ја-ва-ња оног истин-ског жи-во-та, не-па-тво-ре-ног и пре-сног, не-у-ше-ће-ре-ног, сва ње-го-ва ли-ца. За-хва-тао са дна ка-це, из сре-ди-шта мар-ги-не. Ни-је то био за-нат не-го фи-ло-зо-фи-ја. До-ку-мен-ту-ју-ћи та-кав жи-вот, при-би-рао је сво-је до-ка-зе да Бог по-сто-ји. Опо-вр-га-ва-ју-ћи ра-чу-ни-це, пре-до-ча-вао нам да је по-е-ти-ка на-чин оп-ста-ја-ња. И он је, на-сме-шен, сво-јом кр-вљу хра-нио ту дра-гу не-ман зва-ну но-ви-не. Кад је она ле-па и си-та, и он је био ис-пу-њен и ми-ран, ве-ру-ју-ћи да ула-же у не-што ве-ће од се-бе. А су-тра? Су-тра се већ ра-ди но-ви број, не-ман је опет глад-на.

Због све-га то-га, као и сви пре-те-кли из ста-ре шко-ле, Жељ-ко Си-но-бад имао је не-сре-ћу да гле-да ка-ко зли вол-шеб-ни-ци упро-па-шћу-ју но-ви-не, ка-фа-не и чи-та-о-це. Кри-за сми-сла пре-тва-ра-ла се у бе-сми-сао кри-зе. Осмех се по-вла-чио, ту-га је на-се-ља-ва-ла ње-го-во ли-це. Ту-га ду-бо-ка, не-бе-ска. То око нас ви-ше се ни-је мо-гло гле-да-ти.

Ни-је он по-хлеп-но тро-шио жи-вот, мир-но је пу-стио да жи-вот по-тр-о-ши ње-га.

Да се раз-у-ме-мо: ни-је ствар у објек-ти-ву. Од-нео је цео наш свет у сво-јим пла-вим очи-ма.

Сре-ћом, зна-ће се „да је и он био ту, и про-шао”. Смр-ти ио-на-ко не-ма, има се-о-ба. Сре-шће-мо се ми још, мај-сто-ре.

Бранислав Матић

